

SVENSKT NÄRINGSLIV LÄSER INTE BÖCKER. ELLER?

Resultat från en undersökning av börs-vd:ars läsvanor utförd av Novus på uppdrag av Bokmässan i nära samarbete med Handelshögskolan i Stockholm.

BAKGRUND

Det finns en tes som säger att svenskt näringsliv inte läser. Att de är obildade. Men den tesen har aldrig blivit testad. Förrän nu.

För att främja läsning och öka läsförståelsen ytterligare i Sverige började vi på Bokmässan fundera på om det är mot gruppen svenskt näringsliv vi borde verka. Kanske är det svenska företagsledare som borde få ett bokpaket eller till dem vi borde adressera läsfrämjande insatser? Tanken var kittlande. Men, för att göra dessa insatser så var vi tvungna att undersöka hur bildade de ansåg sig vara och ta reda på hur läsvanorna bland svenska företagsledare faktiskt såg ut.

Resultaten blev förvånande för många – Sveriges börs-vd:ar läser betydligt oftare än andra välutbildade grupper. De saknar heller inte självförtroende när det gäller sin egen bildning. 93 procent anser att de är bildade och 73 procent anser att bildning är viktigt vid en rekrytering.

Bokmässan vill tacka Novus för genomförd undersökning och Handelshögskolan i Stockholm för väl förberett material och genomförd undersökning samt för analyserad data. Särskilt tack till Erik Wikberg, ekonomie doktor vid Handelshögskolan i Stockholm och Olof Granström, Novus.

Frida Edman, ansvarig Bokmässan i Göteborg.

OM UNDERSÖKNINGEN

Gruppen som undersökts är svenska vd/wd på börsbolag som är noterade på OMX/FirstNorth börslistor. Totalt har 80 intervjuer gjorts under maj-juni 2019.

Undersökningen har genomförts av Novus på uppdrag av Bokmässan. Undersökningsunderlaget har tagits fram i samarbete med Handelshögskolan i Stockholm. Resultatet har analyserats av Bokmässan, Handelshögskolan i Stockholm och Novus. Datan kommer användas av Handelshögskolan i Stockholm vid fortsatta studier.

Mer information finns på www.bokmassan.se/pressmaterial

SAMMANFATTNING

93 % anser att de är bildade

73 % anser att bildning är viktigt vid rekrytering

58 % har läst en bok under gårdagen

83 % har senast läst en bok i tryckt format

62 % läser för sina barn varje kväll

87 % läser för sina barn minst en gång i veckan

På frågan, vad de läser helst om de får välja mellan skönlitteratur och facklitteratur svarade sju av tio att de helst läser skönlitteratur. Deckare och spänningslitteratur är den mest populära skönlitterära genren. Memoarer och biografier är den mest populära facklitterära genren.

EXEMPEL

Exempel på böcker som börs-vd:ar läste under gårdagen:

- I väntan på Bojangles av Olivier Bourdeaut
- Ett jävla solsken: En biografi om Ester Blenda Nordström av Fatima Bremmer
- Scener ur hjärtat av Malena Ernman och Svante Thunberg
- Sidenvägarna: En ny världshistoria av Peter Frankopan
- Sapiens: En kort historik över mänskligheten av Yuval Noah Harari
- Hur jag lärde mig förstå världen av Fanny Härgestam och Hans Rosling
- Liv 3.0: Att vara människa i den artificiella intelligensens tid av Max Tegmark

Exempel på böcker som börs-vd:ar har nämnt som särskilt betydelsefulla för dem:

- Självetraktelser av Marcus Aurelius

- Döda själar av Nikolaj Gogol
- Stäppvargen av Hermann Hesse
- Hilma: en roman om gåtan Hilma af Klint av Anna Laestadius Larsson
- Min historia av Michelle Obama
- Vredens druvor av John Steinbeck
- Ett litet liv av Hanya Yanagihara

Exempel på författare som varit särskilt populära att läsa för sina barn:

Astrid Lindgren, Gunilla Bergström, Elsa Beskow, Lennart Helsing, Tove Jansson, J. K. Rowling och Martin Widmark.

RYKTET OM DET SVENSKA NÄRINGSLIVETS OBILDNING ÄR STARKT ÖVERDRIVET

Det florerar en bild av att svenska företagsledare är obildade. Denna föreställning är både gammal och seglivad. I en krönika i Dagens industri citerade Jan Gradvall en fransk affärsman som hävdade att man i Paris drog lott om vem som skulle träffa den svenska affärsmannen då denne enbart kunde prata om affärer eller golf. Inga svenska näringslivsrepresentanter ansågs ha läst romaner eller sett någon konst. Det var inte vilken krönika som helst. "Den krönikan blev min kanske mest spridda någonsin. Den citerades på ledarsidor, i tal i Almedalen. Jag inbjöds till och med att tala om den under en temadag om utbildning i riksdagen", har Gradvall kommenterat flera år senare.

Vi kan idag presentera resultaten av en enkät över svenska börs-vd:ars läsvanor. De visar att ryktet om det svenska näringslivets obildning är starkt överdrivet och kanske alltid har varit det.

Undersökningen är gjord av Bokmässan i samarbete med Handelshögskolan i Stockholm och visar att 59 procent av de som besvarade enkäten läst en bok under gårdagen. Jämfört med liknande studier över svenskars läsvanor är detta resultat påfallande högt, också i relation till andra högutbildade individer. Hela 73 procent av börs-vd:arna uppgav att bildning är viktigt vid en rekrytering och 93 procent ansåg att de själva

var bildade. Även om det ska påpekas att denna grupp verkar läsa betydligt kortare stunder än andra ger resultaten en helt annan bild än den vi är vana vid. Svenska företagsledare tycker uppenbarligen att bildning är viktigt och säger sig läsa oftare än andra. Över 60 procent läser högt för sina barn varje dag och nästan 90 procent läser för dem minst en gång i veckan. Baserat på deras läsvanor framstår börs-vd:ar på många sätt som en grupp av läsande förebilder, inte minst med tanke på att denna grupp ofta har en extrem arbetsbelastning.

Nidbilder skapar klyftor i samhället oavsett vilken grupp de riktas mot. Det är därför viktigt att inte nedsättande och förminsande generaliseringar av svenska företagsledare får spridning och blir anekdotiska sanningar. Även om det kan vara högst motiverat att ifrågasätta om börs-vd:ars bildning faktiskt lever upp till deras självbild, om deras angivna läsvanor stämmer med verkligheten eller om deras litterära smak kan benämnas höglitterär, pekar resultaten på att läsning och bildning anses vara viktigt i näringslivet. Vi vet inte om detta läsintresse återspeglas på alla nivåer i näringslivet, men att näringslivets toppar har ett stort intresse för frågan kan ha en viktig kulturbärande poäng. Att börs-vd:ar tillskriver bildning och läsande stor vikt är en tydlig signal till samhället i stort.

Ingemar Hedenius formulerade 1949 en definition av bildning, nämligen att den bildade människan är den som står fri och levande i relation till det okända. Denna formulering har fungerat som inspirationskälla för de nyligen antagna, övergripande utbildningsmålen vid Handelshögskolan i Stockholm. Den värld vi lever i och står inför är minst sagt okänd och oviss. För att möta den behöver vi stärka vårt kritiska tänkande, vår analytiska förmåga och vår bedömning av sanningsanspråk. Men vi behöver också träna upp vår kulturella finkänslighet, vår empati, vår språkkänsla och uttrycksförmåga. På så vis står vi bättre rustade för det ovissa.

På Handelshögskolan i Stockholm är vi inte förvånade över de positiva resultaten över företagsledarnas läsvanor. Under det gångna året har vi genomfört en skönlitterär satsning som fick tre gånger fler anmälda studenter än förväntat. Den skönlitterära satsningen är driven av de övergripande utbildningsmålen. Litteraturen öppnar upp andra världar, klär dem i språklig dräkt och förflyttar läsaren till sammanhang långt bortom de egenupplevda. Litteraturen blir ett sätt att förstå sig själv och andra. Studenternas utvärderingar visar att initiativet har varit ovanligt framgångsrikt. Att böckerna valts ut på grundval av dess litterära kvaliteter och med representation av författare från olika

länder och kulturer har särskilt uppskattats. Uppenbarligen delar handelsstudenterna, av vilka några blir framtidens beslutsfattare i näringslivet, börs-vd:arnas entusiasm inför läsande. Vi har därför goda förhoppningar om att framtidens näringsliv kommer att värdesätta bildning och faktiskt ser den som nödvändig för att uppfylla morgondagens kompetenskrav.

Det är dags att lyfta läsande förebilder som värdesätter och prioriterar bildning – istället för att sprida fördomar om obildning i näringslivet. Ingen tjänar på nidbilder och polariseringar av företagande å ena sidan och bildning och finkultur å den andra. Kulturen och litteraturen är en samhällsbärande kraft, och om vi synliggör att läsande och bildning står högt även på näringslivets önskelista över framtidens kompetens så kanske fler grupper i samhället kan inspireras till att läsa mer.

Frida Edman, ansvarig för Bokmässan i Göteborg.

Lars Strannegård, professor och rektor för Handelshögskolan i Stockholm.

Erik Wikberg, ekonomie doktor och ansvarig för Handelshögskolan i Stockholms skönlitterära satsning.

Hela Novus undersökning finns att ladda ner på Bokmässans hemsida: www.bokmassan.se/pressmaterial

För mer information kontakta Frida Edman, Bokmässan.
fe@bokmassan.se

Välkommen till Bokmässan 26-29 september 2019,
Svenska Mässan, Göteborg.

BOKMÄSSAN
GÖTEBORG BOOK FAIR

 NOVUS